

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj 95/12), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj 61/06), a u skladu sa članom 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2011. GODINU DEMOKRATSKE NARODNE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03-07-6-419/12
Sarajevo, 21.maj 2013. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE.....	6
5.1. NALAZI REVIZIJE	6
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 22/00, 102/09 i 54/10)¹ - u daljem tekstu Zakon o finansiranju, i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, utvrđeno je da je Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju.

¹ Dana 05.12.2012. godine stupio je na snagu novi Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj 95/12)

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 61/06) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" broj: 103/08).

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji velika mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine ostvario je ukupan prihod u iznosu od **277.727,88** KM, što je prikazano u narednoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prihodu %
1	Članarina	1.380,00	0,50%
2	Prilozi fizičkih lica	13.648,00	4,91%
3	Prilozi pravnih lica	0,00	0,00%
4	Prihodi od imovine	2.015,37	0,73%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00%
7	Prihodi iz budžeta	260.684,51	93,86%
8	Ostali prihodi	0,00	0,00%
	Ukupni prihodi:	277.727,88	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju ova politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 309.895,84 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv je DNZ BiH.

Stranka je registrovana 16.02.1996. godine kod Višeg Suda u Mostaru i u sudski registar upisana pod brojem R-14/96. Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine je preregistrovana Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-06-000508 od 16.05.2006. godine, prema kome je sjedište stranke u Sarajevu², Ulica Hadži Idrizova broj 8.

Za zastupanje stranke ovlašteni su: Rifat Dolić, predsjednik stranke, Hafeza Sabljaković, podpredsjednica stranke i Ibrahim Đedović, predsjednik Glavnog odbora DNZ BiH.

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2011. godinu je Feriz Crnkić.

² Demokratska narodna zajednica BiH je aktom broj 003-00/13 od 09.01.2013. godine obavijestila Centralnu izbornu komisiju BiH da je zatvorila Centralni ured u Sarajevu, Ulica Hadži Idrizova broj 8, te da se poslovi koje je obavljao ovaj ured prenose na Glavni ured stranke u Velikoj Kladuši.

Organizacionu strukturu Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine čine:

- Glavni ured DNZ BiH u Velikoj Kladuši i
- 9 nižih organizacionih dijelova³

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 22/00, 102/09 i 54/10)⁴ - u daljem tekstu Zakona o finansiranju. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenog zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na članarine, priloge fizičkih lica i prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

U periodu od 2005. do 2010. godine izvršeni su pregledi, kontrola i revizija godišnjih finansijskih izvještaja Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine, nakon čega su izdati izvještaji o pregledu i reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukom revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa nalazima revizije i preporukom revizora da stranka treba da postupi u skladu sa odredbama člana 8. stav (2) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2011. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala preporuke, koje se odnose na odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju.

³ Niži organizacioni dijelovi Demokratske narodne zajednice Bosne i Hercegovine, prema podacima koje je dostavila stranka, su uredi u 9 gradova u BiH.

⁴ Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 22/00, 102/09 i 54/10 je bio na snazi do 04.12.2012. godine

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1. NALAZI REVIZIJE

Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine nije ispoštovala odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁵.

Na osnovu finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije koju je na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine dostavila politička stranka, utvrđeno je da ista nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju.

Obzirom da je politička stranka za sastavljanje finansijskog izvještaja koristila nepotpune i netačne evidencije iz poslovnih knjiga, finansijski izvještaj nije podnijela u skladu sa odredbama člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju.

(1) Demokratska narodna zajednica BiH nije obračunala, niti platila, a također u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala obavezu po osnovu poreza i doprinosa, na isplate naknada fizičkim licima u ukupnom iznosu od 42.147,59 KM, a koje imaju karakter ličnih primanja i iste su oprezive u skladu sa poreznim propisima⁶

- Stranka je isplatila sredstva u iznosu od 28.750,00 KM, pozivajući se na Ugovore o paušalnom pokrivanju troškova volonterskog rada, koje je zaključila sa 7 (sedam) osoba. Pomenuta isplaćena sredstva, stranka je u finansijskom izvještaju iskazala, kao troškove toplog obroka, troškove upotrebe ličnog telefona i troškove prevoza i upotrebe vlastitog automobila. Sredstva su fizičkim licima isplaćena gotovinski iz blagajne političke stranke.
- Demokratska narodna zajednica BiH je izvršila isplatu sredstva fizičkom licu u iznosu od 13.202,36 KM na osnovu evidencija o korištenju vlastitog vozila i 195,23 KM na osnovu podnesenih računa. Obzirom da to lice nema status uposlenika stranke, sredstva koja mu je stranka isplatila gotovinski, putem blagajne, u ukupnom iznosu od 13.397,59 KM imaju karakter ličnih primanja.

Na isplaćena sredstva fizičkim licima koja nisu uposlenici stranke, iako imaju karakter ličnih primanja, Demokratska narodna zajednica BiH nije obračunala porez i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, niti je uspostavila evidenciju o troškovima i obavezama koje stranka ima po tom osnovu.

Time što stranka nije obračunala porez i doprinose, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, troškove je iskazala u manjem iznosu za cca 8.000 KM.

⁵ Prema odredbi člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju, stranka je obavezna voditi evidencije o svojim prihodima i rashodima, a u skladu sa odredbom člana 11. stav (3) istog zakona, stranka je obavezna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja uređeni su Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06).

⁶ Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10 i 44/11) i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11 i 20/2012)

(2) Stranka je u poslovnim knjigama na osnovu nevalidne i nepotpune dokumentacije iskazala putne troškove u iznosu od 42.123,00 KM.

- Uvidom u dokumentaciju, koju je na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavila Demokratska narodna zajednica BiH, utvrđeno je da su isplate za putne troškove izvršene bez naloga za službena putovanja.

Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/10, 9/11 i 80/11)⁷ propisano je da za svako službeno putovanje mora biti izdat poseban nalog, u kome se navode: podaci o osobi koja se upućuje na službeno putovanje, svrha putovanja, relacija i period trajanja putovanja, skupa sa tačnim datumom odlaska i datumom povratka sa službenog puta. Pored navedenog, nalozi moraju sadržavati podatke o pojedinačno obavljenim putovanjima, datume odlazaka i povratka sa putovanja, vrijeme provedeno na svakom putovanju posebno i izvještaj sa obavljenog putovanja.

U skladu sa pomenutom Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja, svako službeno putovanje se mora opravdati u roku od pet dana, od dana kada je putovanje završeno.⁸

Demokratska narodna zajednica BiH je izdavala samo putne naloge za vozila, koji obuhvataju period od mjesec dana.

Pored navedenog, uvidom u putne naloge za vozilo, izdate na ime jednog od uposlenika stranke, tokom cijele 2011. godine svaki radni dan je evidentirana putna relacija Kudići - Velika Kladaša - Kudići od cca 50 km.

Pomenuti putni nalog nedvosmisleno ukazuje na činjenicu da iznos od 4.651,00 KM, koji je Demokratska narodna zajednica BiH isplatila za korištenje vlastitog automobila u službene svrhe, ukazuje da je u pitanju prevoz na posao i s posla.

- Bez putnih naloga ili druge dokumentacije o izvršenim putovanjima, Demokratska narodna zajednica je iznos od 10.100,00 KM, koji je isplatila pozivajući se na Ugovore o paušalnom pokrivanju troškova volonterskog rada, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala kao putne troškove.

(3) Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove telefona i interneta u iznosu od 26.236,15 KM.

Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je dio troškova u iznosu od 5.800,00 KM iskazan bez računa BHT operatera, kojima se potvrđuje vrijednost pruženih usluga.

Pomenuti iznos, koji je isplatila na osnovu Ugovora o paušalnom pokrivanju troškova volonterskog rada, stranka je iskazala kao troškove telefona.

U skladu sa odredbama člana 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, Demokratska narodna zajednica BiH je bila obavezna u finansijskom izvještaju iskazati sve rashode klasifikovane po vrstama troškova i u stvarnim iznosima.

⁷ U skladu sa odredbama člana 14. stav (1) Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 67/08, 4/10, 86/10,10/11, 53/11 i 20/12, pomenuta Uredba o naknadama troškova za službena putovanja je, osim za državne službenike u federalnim organima državne službe, obavezujuća i za sva druga pravna i fizička lica.

⁸ Službeni nalog pravda osoba koja je obavila službeni put, tako što nalogodavcu podnosi obračun putnih troškova i pismeni izvještaj o svrsi i rezultatima obavljenog službenog putovanja.

(4) Evidencije o prometu blagajne, odnosno evidencije gotovinskih transakcija Glavnog ureda Demokratske narodne zajednice BiH Velika Kladuša i Ureda Demokratske narodne zajednice BiH Cazin u ukupnom iznosu od 114.070,92 KM, sačinjene su na osnovu neispravne dokumentacije.

- Glavni ured DNZ BiH Velika Kladuša je u blagajničkim izvještajima (nalozima blagajni za isplatu) evidentirao gotovinske isplate novčanih sredstva u ukupnom iznosu od 106.123,35 KM koje su u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirane kao troškovi stranke.

Kontrolom blagajničke dokumentacije utvrđeno je da je isplate sredstva po pomenutim nalozima, svojim potpisom na svakom nalogu, odobrio predsjednik stranke, blagajnik stranke svojim potpisom na nalozima potvrdio da su izvršene isplate, dok na blagajničkim nalozima nema potpisa osoba kojima su sredstva isplaćena⁹. Obzirom da nalozi balagajne na kojima su evidentirane isplate sredstva nisu obostrano potpisani, od strane blagajnika političke stranke i osobe koja je primila sredstva, isti nisu valjani knjigovodstveni dokumenti za uspostavu knjigovodstvenih evidencija.

- Ured Demokratske narodne zajednice BiH Cazin izvršio je isplate sredstava iz blagajne u iznosu od 7.947,57 KM.

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da isplate nisu odobrene od strane nadležne osobe, niti su nalozi potpisani od strane osoba kojima su sredstva isplaćena. Na nalozima je samo potpis osobe koja je izvršila isplatu sredstava. Jednostrano potpisani nalozi o isplati sredstava, bez potpisa primaoca, za knjigovodstvene evidencije su neispravni dokumenti.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Demokratskoj narodnoj zajednici BiH da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da uspostavi potpune, tačne i pravilne evidencije o svim rashodima stranke i*
- *da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH.*

Također, političkoj stranci se preporučuje:

- *da poštuje računovodstvene propise prilikom uspostave knjigovodstvenih evidencija, a posebno da se pridržava načela da svaki poslovni događaj, odnosno svaku transakciju mora dokumentovati validnom knjigovodstvenom ispravom i*
- *da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu troškovi i obaveze, koje politička stranka treba blagovremeno izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama.*

⁹ U skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i aktuelnom praksom, uobičajeno je da svaka primo-predaja bilo u novcu ili stvarima bude verifikovana potvrdom, zapisnikom ili drugim obostrano potpisanim aktom, kojim se potvrđuje da je transakcija obavljena i ista se daje svim stranama koje učestvuju u primo-predaji.

KOMENTAR

Demokratska narodna zajednica BiH se aktom broj: 033-00/13 od 03.05.2013. godine, očitovala na nalaze revizije date u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, te navodeći neargumentovane i neosnovane činjenice pokušala osporiti nalaze revizije.

Politička stranka navodi da je zakonska regulativa sa kojom se može dovesti u vezu finansiranje i kontrola finansiranja i izvještavanja političkih stranaka u Bosni i Hercegovini nedorečena i da obiluje paralelizmima i nelogičnostima, koje omogućavaju tendenciozne, paušalne i dvosmislene ocjene i revizijske nalaze čiji je primarni zadatak obezbijediti opravdanost revizije, a u drugoj fazi obezbijediti sredstva za budžet i finansiranje rada Centralne izborne komisije BiH.

Iako je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10 i 44/11) Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11 i 20/2012), propisano da naknade troškova službenog putovanja i druge naknade, koje se isplate fizičkoj osobi koja kod isplatioca nema status zaposlenika smatraju prihodima primaoca naknade po osnovu drugih samostalnih djelatnosti, odnosno naknadom po osnovu ugovora o djelu ili autorskim honorarom, Demokratska narodna zajednica BiH pokušala je osporiti nalaz revizije da stranka nije obračunala, niti platila, a također u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala obavezu po osnovu poreza i doprinosa, na isplate naknada fizičkim licima u ukupnom iznosu od 42.147,59 KM, navodeći da su to isplate licima koja u stranci imaju status volontera i da su naknade regulisane volonterskim ugovorom namjenski, ali doduše u paušalnom iznosu, za pokrivanje troškova toplog obroka, prevoza i telefona za potrebe političkih aktivnosti, pa iz tog razloga stranka tvrdi da naknade nisu oporezive.

Predsjednik Demokratske narodne zajednice BiH u očitovanju na nalaze navedene u preliminarnom izvještaju revizije, pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću tvrdi da su svi evidentirani i knjiženi troškovi u poslovnim knjigama i izvještajima stranke nastali isključivo u svrhu obavljanja političkih aktivnosti DNZ BiH, pa je uvažen prigovor na revizijski nalaz da se za dio troškova koje je Demokratska narodna zajednica BiH evidentirala u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, ne može pouzdano tvrditi da su nastali u svrhu obavljanja aktivnosti za političku stranku.

Primjedbe Demokratske narodne zajednice BiH na nalaz revizije da je stranka u poslovnim knjigama na osnovu nevalidne i nepotpune dokumentacije iskazala putne troškove i nalaz da su evidencije o prometu blagajne, odnosno evidencije gotovinskih transakcija Glavnog ureda Demokratske narodne zajednice BiH Velika Kladuša i Ureda Demokratske narodne zajednice BiH Cazin u ukupnom iznosu od 114.070,92 KM, sačinjene na osnovu neispravne dokumentacije, nisu uvažene.

Naime, politička stranka u vezi nalaza za putne troškove navodi da je za realno i transparentno prikazivanje putnih troškova bio dovoljan putni nalog za službeni automobil za obračunski period od mjesec dana.

U vezi nalaza da su gotovinske isplate vršene na osnovu neispravnih, odnosno nepotpisanih blagajničkih dokumenta od strane primaoca sredstava, politička stranka nije dostavila bilo kakve dodatne dokaze, koji bi uticali na promjenu nalaza revizije i mišljenje revizora.

Mr. sc. Hasida Gušić, šef Službe za reviziju

Anela Burdžović Kapić, pomoćnik revizora